

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 31.10.2022

Deniz YAVUZYLMAZ**Zonguldak Milletvekili**

Demiryolu taşımacılığının tarihsel süreci içerisinde köklü bir kuruluş olarak yerini alan TCDD'nin kuruluşu 1924 yılına kadar uzanmaktadır. 24.05.1924 tarihinde çıkarılan 506 sayılı Kanunla "Anadolu-Bağdat Demiryolları Müdüriyet-i Umumiyesi" kurulmuştur. Bu kuruluş demiryollarının yapım ve işletmesinin bir arada yürütülmesi ve daha geniş çalışma imkanları verilmesini sağlamak amacıyla daha sonra çıkarılan 31.05.1927 tarih ve 1042 Sayılı Kanun'la "Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi" adını almıştır.

1953 yılına kadar katma bütçeli bir Devlet idaresi şeklinde yönetilen Kuruluş, 29.07.1953 tarihinden itibaren 6186 Sayılı Kanun'la "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD)" unvanıyla Kamu İktisadi Devlet Teşekkülü haline getirilmiştir. Son olarak 18.06.1984 tarihinde 233 Sayılı KHK ile "Kamu İktisadi Kuruluşu" hüviyetini almıştır.

2013 yılında çıkarılan "6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun" la, Türkiye'de yeni bir dönem başlamış, sektör rekabete açılmıştır.

Anılan Kanun ile TCDD, altyapı işletmecisi olarak ve İktisadi Devlet Teşekkülü (İDT) statüsünde yapılandırılırken; demiryolu tren işletmecisi olarak "TCDD Taşımacılık Anonim Şirketi" unvanıyla yeni bir şirket kurulmuştur.

Ayrıca Yönetim Kurulu tarafından alınan 07.12.2015 tarih ve 117169 sayılı karar ve 6461 sayılı Kanun ile altyapı işletmeciliği esas olacak bir kuruluş haline getirilmiştir.

73954

Görüldüğü üzere; kendisi kamunun bir takım hizmetlerini gerçekleştirme amacıyla ve Kanun ile Kamu İktisadi Devlet Teşekkülü olarak kurulan TCDD; Yönetim Kurulu kararıyla kendi uhdesinde bulunan iş ve işlemler için Kanun'a aykırı bir şekilde yetki devri yoluyla yeni şirketler kurarak TBMM'nin bütçe hakkı dışına çıkmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Gerek Yönetim Kurulu kararı gerekse kanunlarla kurulan şirket, işletme ve müesseselerin kuruluşu için aktarılan sermaye, taşınır, taşınmaz kayıtlarının tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.
 2. Söz konusu şirket, işletme ve müesseselerin TCDD bünyesinde ya da dışında olup olmadığının tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.
 3. Bu işletme, şirket ya da müesseselerin karlılık ve ortaklık yapılarının Sayıştay raporlarında izlenmeme nedenlerinin tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.
- 31.10.2022